

A close-up photograph of a hand holding a key, set against a dark blue background.

GHID PRIVIND MODUL DE GESTIONARE A
RISCURILOR ȘI INDICATORI DE SUSPICIUNE
DE SPĂLARE A BANILOR ȘI/SAU FINANȚARE
A TERORISMULUI ÎN DOMENIUL
PRACTICIENILOR ÎN INSOLVENȚĂ

A circular inset photograph showing a person's hands writing on a clipboard with a pen.A photograph of a balance scale, symbolizing justice or balance, set against a dark blue background.

CUPRINS

CAP. 1 – Introducere	3
1.1 – Termeni și abrevieri	3
1.2 – Scopul ghidului	6
1.3 – Rolul ONPCSB	8
 CAP. 2 – Cadrul legal	 8
 CAP. 3 – Gestionarea riscurilor și obligațiile entităților raportoare	 9
3.1 – Abordarea bazată pe risc	9
3.2 – Cunoașterea clienței	10
3.2.1 – Măsurile standard de cunoaștere a clienței	11
3.2.2 - Măsurile simplificate de cunoaștere a clienței	12
3.2.3 - Măsurile suplimentare de cunoaștere a clienței	12
3.3 – Identificarea beneficiarilor reali ai clienților	13
3.4 – Raportarea	14
3.4.1 – Raportarea tranzacțiilor suspecte	14
3.4.2 – Raportarea tranzacțiilor care nu prezintă indicatori de suspiciune	16
3.5 – Instruirea angajaților	16
3.6 – Protecția angajaților și interzicerea divulgării	17
3.7 – Păstrarea documentelor și prelucrarea datelor cu caracter personal	17
 CAP. 4 – Vulnerabilități și indicatori de suspiciune	 18
4.1 – Vulnerabilitățile sectorului practicienilor în insolvență	18
4.2 – Indicatori de suspiciune	19
 CAP. 5 – Concluzii	 21

1.1 Termeni și abrevieri

- **client/clientelă** - orice persoană fizică, juridică sau entitate fără personalitate juridică cu care entitățile raportoare desfășoară relații de afaceri ori cu care desfășoară alte operațiuni cu caracter permanent sau ocazional. Se consideră client al unei entități raportoare orice persoană cu care, în desfășurarea activităților sale, entitatea raportoare a negociat o tranzacție, chiar dacă respectiva tranzacție nu s-a finalizat, precum și orice persoană care beneficiază sau a beneficiat, în trecut, de serviciile unei entități raportoare
- **beneficiar real** – conform art. 4 alin. (1) din Legea nr. 129/2019, cu modificările și completările ulterioare, orice persoană fizică ce deține sau controlează în cele din urmă clientul și/sau persoana fizică în numele ori în interesul căruia/căreia se realizează, direct sau indirect, o tranzacție, o operațiune sau o activitate
- **relația de afaceri** - relația profesională legată de activitățile prestate de entitățile raportoare prevăzute la art. 5 din Legea nr. 129/2019 cu modificările și completările ulterioare și despre care, la momentul stabilirii contactului, se consideră a fi de o anumită durată
- **tranzacția ocazională** - tranzacția desfășurată în afara unei relații de afaceri
- **operațiuni care au o legătură între ele** - operațiuni a căror valoare este fragmentată în tranșe mai mici decât echivalentul în lei al sumelor prevăzute la art. 5 alin. (1) lit. h), i) - k), art. 7 și art. 13 din Legea nr. 129/2019, cu modificările și completările ulterioare, care au elemente comune cum ar fi: părțile tranzacțiilor, inclusiv beneficiarii reali, natura sau categoria în care se încadrează tranzacțiile și sumele implicate
- **organism de autoreglementare** - uniunile, corpurile profesionale sau alte forme asociative ale profesiilor reglementate, care au competențe de reglementare a activității membrilor lor prin emiterea de regulamente și instrucțiuni privind activitatea și conduita etică a membrilor, de control și supraveghere a exercitării atribuțiilor legale ale acestora
- **abordare bazată pe risc** - abordare prin care autoritățile competente și entitățile raportoare identifică, evaluează și înțeleg riscurile de spălare a banilor/finanțare a terorismului la care sunt expuse entitățile și iau măsuri de combatere a acestora, proporțional cu riscurile respective
- **factori de risc** - variabile care, fie individual, fie în combinație, pot mări sau pot diminua riscul de spălarea banilor și de finanțarea terorismului pe care îl prezintă o relație de afaceri individuală sau o tranzacție ocazională.

- **țări terțe cu grad înalt de risc** - jurisdicțiile țărilor terțe care au deficiențe strategice în regimurile lor naționale privind combaterea spălării banilor și a finanțării terorismului, care prezintă pericole semnificative pentru sistemul financiar al Uniunii

- **spălarea banilor** - conform art. 49 din Legea nr. 129/2019, cu modificările și completările ulterioare, constituie infracțiunea de spălare a banilor și se pedepsește cu închisoare de la 3 la 10 ani:
 - schimbarea sau transferul de bunuri, cunoscând că provin din săvârșirea de infracțiuni, în scopul ascunderii sau al disimulării originii ilicite a acestor bunuri ori în scopul de a ajuta persoana care a săvârșit infracțiunea din care provin bunurile să se sustragă de la urmărire, judecată sau executarea pedepsei;
 - ascunderea ori disimularea adevăratei naturi, a provenienței, a situării, a dispoziției, a circulației sau a proprietății bunurilor ori a drepturilor asupra acestora, cunoscând că bunurile provin din săvârșirea de infracțiuni;
 - dobândirea, deținerea sau folosirea de bunuri de către o altă persoană decât subiectul activ al infracțiunii din care provin bunurile, cunoscând că acestea provin din săvârșirea de infracțiuni.

- **finanțarea terorismului** - conform art. 36 din Legea nr. 535/2004 privind prevenirea și combaterea terorismului, cu modificările și completările ulterioare, constituie infracțiune de finanțare a terorismului colectarea sau punerea la dispoziție, direct ori indirect, de fonduri, licite sau ilicite, cu intenția de a fi folosite sau cunoscând că acestea urmează a fi folosite, în tot ori în parte, pentru săvârșirea actelor de terorism sau pentru susținerea unei entități teroriste și se pedepsește cu închisoare de la 5 la 12 ani și interzicerea unor drepturi.

- **bunuri** - înseamnă activele de orice fel, corporale sau necorporale, mobile ori imobile, tangibile sau intangibile, precum și documentele juridice sau instrumentele sub orice formă, inclusiv electronică sau digitală, care atestă un titlu ori un drept sau interese cu privire la acestea

- **relație de afaceri** - înseamnă o relație de afaceri, profesională sau comercială legată de activitățile profesionale ale unei entități obligate, care este stabilită între o entitate obligată și un client, inclusiv în absența unui contract scris, și care se preconizează că va avea, la momentul stabilirii contactului, un caracter repetitiv sau durabil sau care dobândește ulterior un astfel de caracter

- **tranzacții legate între ele** - înseamnă două sau mai multe tranzacții având originea, destinația și scopul, sau alte caracteristici relevante, identice sau similare într-o anumită perioadă

Abrevieri

- **ONPCSB** – Oficiul Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor
- **UNPIR** – Uniunea Națională a Practicienilor în Insolvență din România
- **AMLA (Anti-Money Laundering Authority)** - Autoritatea pentru Combaterea Spălării Banilor și a Finanțării Terorismului
- **SB/FT** - spălarea banilor/finanțarea terorismului
- **SI** – sancțiuni internaționale
- **PEP** – persoană expusă public

1.2 Scopul ghidului

Prezentul ghid vine în sprijinul practicienilor în insolvență prin oferirea unui cadru unitar de lucru și a unor repere esențiale în scopul recunoașterii și prevenirii fenomenelor de SB/FT/eludare SI.

Obiectivul principal al ghidului este de a constitui un suport pentru practicienii în insolvență prin:

- ✓ înțelegerea obligațiilor relevante privind prevenirea și combaterea spălării banilor și a finanțării terorismului;
- ✓ modul de evaluare și gestionare a riscurilor printr-o abordare bazată pe risc;
- ✓ prezentarea principalelor vulnerabilități asociate sectorului;
- ✓ exemple de indicatori de suspiciune.

Practicienii în insolvență sunt entități raportoare și intră sub incidența Legii nr. 129/2019, cu modificările și completările ulterioare, atunci când acordă asistență pentru întocmirea sau perfectarea de operațiuni pentru clienții lor privind cumpărarea ori vânzarea de bunuri imobile, acțiuni sau părți sociale ori elemente ale fondului de comerț, administrarea instrumentelor financiare, valorilor mobiliare sau a altor bunuri ale clienților, operațiuni sau tranzacții care implică o sumă de bani sau un transfer de proprietate, constituirea sau administrarea de conturi bancare, de economii ori de instrumente financiare, organizarea procesului de subscriere a aporturilor necesare constituirii, funcționării sau administrării unei societăți; constituirea, administrarea ori conducerea unor astfel de societăți, organismelor de plasament colectiv în valori mobiliare sau a altor structuri similare, precum și în cazul în care participă în numele sau pentru clienții lor în orice operațiune cu caracter financiar ori vizând bunuri imobile, crearea, funcționarea sau administrarea de fiducii, societăți, fundații sau structuri similare.

Spălarea banilor reprezintă un proces complex prin care fonduri provenite din activități ilegale sunt deghizate cu scopul de a li se oferi o aparență legitimă, subminând astfel stabilitatea economică și încrederea publică. Acest proces are trei etape, respectiv plasarea, stratificarea și integrarea, în urma cărora fondurile sunt distanțate de sursa lor ilicită.

Conform art. 49 alin. (1) din Legea nr. 129/2019 cu modificările și completările ulterioare, constituie infracțiunea de spălare a banilor și se pedepsește cu închisoare de la 3 la 10 ani:

- a) schimbarea sau transferul de bunuri, cunoscând că provin din săvârșirea de infracțiuni, în scopul ascunderii sau al disimulării originii ilicite a acestor bunuri ori în scopul de a ajuta persoana care a săvârșit infracțiunea din care provin bunurile să se sustragă de la urmărire, judecată sau executarea pedepsei;
- b) ascunderea ori disimularea adevăratei naturi, a provenienței, a situației, a dispoziției, a circulației sau a proprietății bunurilor ori a drepturilor asupra acestora, cunoscând că bunurile provin din săvârșirea de infracțiuni;
- c) dobândirea, deținerea sau folosirea de bunuri de către o altă persoană decât subiectul activ al infracțiunii din care provin bunurile, cunoscând că acestea provin din săvârșirea de infracțiuni.

Finanțarea terorismului constă în colectarea sau punerea la dispoziție, direct ori indirect, de fonduri, licite sau ilicite, cu intenția de a fi folosite sau cunoscând că acestea urmează a fi folosite, în tot ori în parte, pentru săvârșirea actelor de terorism sau pentru susținerea unei entități teroriste. În România riscul de finanțare a terorismului este scăzut, măsurile adoptate până în prezent având o contribuție semnificativă la menținerea climatului de securitate națională și împiedicarea materializării amenințărilor teroriste.

Sancțiunile internaționale reprezintă restricțiile și obligațiile în legătură cu guvernele unor state, cu entități nestatale sau persoane fizice ori juridice, adoptate de Consiliul de Securitate al Organizației Națiunilor Unite, de Uniunea Europeană în baza art. 29 din Tratatul privind Uniunea Europeană sau a art. 215 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, de alte organizații internaționale sau prin decizii unilaterale ale României ori ale altor state, pe care România decide să le implementeze, în scopul menținerii păcii și securității internaționale, prevenirii și combaterii terorismului, asigurării respectării drepturilor omului și libertăților fundamentale, dezvoltării și consolidării democrației și statului de drept și îndeplinirii altor scopuri, în conformitate cu obiectivele comunității internaționale, cu dreptul internațional și cu dreptul Uniunii Europene.

Persoanele fizice și juridice, precum și entitățile fără personalitate juridică sunt obligate să depună toate diligențele necesare, pe baza informațiilor și instrumentelor pe care le au la dispoziție, în scopul de a se asigura că, prin derularea tranzacțiilor sau a oricăror alte operațiuni în care sunt implicate, sunt respectate sancțiunile internaționale, inclusiv cu privire la înghețarea fondurilor și a resurselor economice. Totodată, persoanele menționate raportează ONPCSB măsurile de punere în aplicare a sancțiunilor internaționale.

Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 202/2008 privind punerea în aplicare a sancțiunilor internaționale, cu modificările și completările ulterioare, reglementează modalitatea de punere în aplicare, la nivel național, a sancțiunilor internaționale, precum și mecanismele care pot fi instituite la nivelul persoanelor juridice din România ca urmare a implementării sancțiunilor internaționale.

În acest sens practicienii în insolvență, conform Ordinului Președintelui ONPCSB nr. 64 / 2026 pentru aprobarea Normelor de aplicare a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 202/2008 privind punerea în aplicare a sancțiunilor internaționale, în ceea ce privește supravegherea punerii în aplicare a sancțiunilor internaționale de înghețare a fondurilor și resurselor economice de către entitățile supravegheate și controlate de Oficiul Național de Prevenire și Combateră a Spălării Banilor, emit în cadru intern proceduri procese și sisteme de monitorizare pentru a asigura conformitatea cu prevederile obligatorii referitoare la actele normative prevăzute la art. 1 alin. (1) și art. 4 alin. (4) din Ordonanța de urgență nr.202/2008.

Practicienii în insolvență, în cazul în care identifică persoane și/sau entități desemnate, precum și tranzacții în care sunt implicate fonduri și/sau resurse economice care sunt supuse regimului sancțiunilor internaționale, au obligația legală de a îngheța fondurile sau resursele economice și de a notifica ONPCSB despre măsurile luate.

1.3 Rolul ONPCSB

Oficiul Național de Prevenire și Combateră a Spălării Banilor este Unitatea de Informații Financiare a României, de tip administrativ, organ de specialitate independent și autonom din punct de vedere operațional și funcțional, aflat în subordinea Ministerului Finanțelor. ONPCSB supraveghează și controlează modul de aplicare a prevederilor Legii nr. 129/2019, cu modificările și completările ulterioare, de către toate entitățile raportoare care nu sunt supuse supravegherii Băncii Naționale a României, Autorității de Supraveghere Financiară, și Oficiului Național pentru Jocuri de Noroc.

Principalii beneficiari ai informărilor transmise de Oficiu sunt:

- a) Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție pentru indicii de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului
- b) Serviciul Român de Informații pentru suspiciuni de finanțare a terorismului
- c) organele de urmărire penală pentru indicii privind alte infracțiuni decât cele de SB/FT.

CAPITOLUL 2

CADRUL LEGAL

Cadrul legislativ național

- **Legea nr. 129/2019** pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, cu modificările și completările ulterioare
- **Normele de aplicare a prevederilor Legii nr. 129/2019** pentru entitățile raportoare supravegheate și controlate de Oficiu, aprobate prin Ordinul Președintelui Oficiului nr. 37/2021
- **Ordonanța de urgență nr. 202/2008** privind punerea în aplicare a sancțiunilor internaționale, aprobată cu modificări prin Legea nr. 217/2009, cu modificările și completările ulterioare
- **Ordinul nr. 64/2026** pentru aprobarea Normelor de aplicare a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 202/2008 privind punerea în aplicare a sancțiunilor internaționale, în ceea ce privește supravegherea punerii în aplicare a sancțiunilor internaționale de înghețare a fondurilor și resurselor economice de către entitățile supravegheate și controlate de Oficiul Național de Prevenire și Combateră a Spălării Banilor
- **Legea nr. 535/2004** privind prevenirea și combaterea terorismului, cu modificările și completările ulterioare și HG nr. 1272/2005 pentru aprobarea listei persoanelor fizice și juridice suspecte de săvârșirea sau finanțarea actelor de terorism, cu modificările și completările ulterioare

CAPITOLUL 3

GESTIONAREA RISCURILOR ȘI OBLIGAȚIILE ENTITĂȚILOR RAPORTOARE

3.1 Abordarea bazată pe risc

În scopul identificării riscurilor din activitatea lor, practicienii în insolvență trebuie să aibă un sistem de evaluare și management al riscurilor în cadrul activității lor. Un astfel de sistem presupune implementarea, de către persoana desemnată cu responsabilități în aplicarea legislației privind spălarea banilor/finanțarea terorismului în cadrul societăților profesionale cu răspundere limitată, a unui set de măsuri organizatorice și tehnice în scopul identificării, clasificării și detectării persoanelor sau a operațiunilor cu risc ridicat de spălare a banilor/finanțare a terorismului, operațiuni ce trebuie raportate la ONPCSB. Acest sistem de evaluare și management include modul de evaluare a riscurilor, precum și modul de aplicare a măsurilor de cunoaștere a clienței în funcție de riscul evaluat pentru fiecare client în parte.

O abordare bazată pe risc implică implementarea unor proceduri bazate pe risc, pentru a detecta și preveni fenomenele de spălare a banilor/finanțare a terorismului. Componentele principale ale unei astfel de abordări includ: procesul de cunoaștere a clienților, monitorizarea tranzacțiilor și raportarea activităților suspecte către ONPCSB. Principiul general al abordării pe bază de risc este că, acolo unde există riscuri mai mari ar trebui luate măsuri mai ferme pentru gestionarea și atenuarea acestor riscuri.

Caracteristicile sistemului de evaluare și management al riscurilor includ în general o secțiune de clasificare a riscurilor la care este expus profesionistul, în special riscurile cu privire la operațiuni/tipul clientului (persoană juridică, persoană fizică sau PEP), riscul asociat fiecărui client (scăzut-ridicat), dimensiunea și complexitatea serviciului prestat fiecărui client și localizarea geografică a clientului.

La inițierea relațiilor de afaceri sau desfășurarea unei tranzacții ocazionale, clienții trebuie încadrați în categorii de risc urmând ca, în funcție de gradul de risc asociat, să fie aplicate măsurile de cunoaștere adecvate. În scopul încadrării clienților în categorii de risc, trebuie luați în considerare factori de risc precum: factori de risc privind clienții, factori de risc privind serviciile sau canalele de distribuție sau factori de risc geografici. În timp ce pentru clienți încadrați la categoria de risc scăzut se pot aplica măsuri simplificate de cunoaștere, iar pentru clienți încadrați la categoria de risc mediu, măsuri standard de cunoaștere, pentru clienții încadrați la categoria de risc ridicat (cum ar fi clienții care provin din jurisdicții cu risc ridicat de SB/FT/eludare SI sau clienți care sunt PEP) se aplică măsuri suplimentare de cunoaștere.

Conform dispozițiilor legale, fiecare practician în insolvență, corespunzător naturii și volumului activității desfășurate, își particularizează procedurile de administrare a riscurilor de SB/FT/eludare SI realizându-și propria evaluare a riscurilor în funcție de clientela proprie, precum și de activitatea sa, desfășurată în raport cu clientela.

Evaluările întocmite în acest scop sunt documentate, actualizate inclusiv pe baza evaluării naționale și sectoriale și a reglementărilor sau instrucțiunilor emise de autorități și se pun la dispoziția autorităților cu atribuții de supraveghere și control și a organismelor de autoreglementare, la cererea acestora.

Evaluările efectuate stau la baza politicilor și procedurilor proprii de management al riscului, precum și la determinarea setului de măsuri de cunoaștere a clientelei ce sunt aplicabile fiecărui client.

Atunci când este identificat un nou risc, structura riscului se schimbă. Spre exemplu, în procesul de monitorizare a unui client existent riscul scăzut poate fi modificat la risc ridicat.

Astfel, sistemul de evaluare a riscului este actualizat regulat, nefiind dezvăluit clienților sau angajaților care nu dețin atribuții în scopul prevenirii SB/FT/eludării SI.

3.2 Cunoașterea clientelei

Cunoașterea clientelei este un proces cu un rol esențial în identificarea și atenuarea riscurilor de SB/FT/eludare SI din activitatea practicienilor în insolvență. Identitatea clienților și a beneficiarilor reali ai acestora se verifică la inițierea relațiilor de afaceri sau înainte de efectuarea unei tranzacții ocazionale. În situația în care nu pot aplica măsuri de cunoaștere a clientelei, practicienii în insolvență nu trebuie să inițieze ori să continue relația de afaceri sau să efectueze tranzacția ocazională și trebuie să întocmească un raport de tranzacție suspectă în legătură cu clientul respectiv, ori de câte ori există motive de suspiciune, raport care va fi transmis Oficiului.

Măsurile de cunoaștere a clientelei se aplică în scopul verificării identității clienților, înțelegerii structurii afacerilor acestora și a verificării beneficiarilor reali ai clienților.

Măsurile de cunoaștere se aplică proporțional cu gradul de risc asociat clienților, putând fi: simplificate, standard sau suplimentare. Procedurile interne de administrare a riscurilor de SB/FT/SI vor detalia aceste măsuri, fiind specificate detalii precum:

- ✓ modul concret în care se aplică măsurile de cunoaștere a clientului;
- ✓ când se aplică aceste măsuri;
- ✓ care sunt documentele întocmite în acest sens sau ce fotocopii se păstrează;
- ✓ enumerarea datelor/referințelor de identitate păstrate de entitate;
- ✓ evaluarea scopului și naturii relației de afaceri;
- ✓ modul în care se realizează monitorizarea continuă a relației de afaceri;
- ✓ modul în care se verifică persoana împuternicită de un client (autorizarea și identitatea).

3.2.1 Măsurile standard de cunoaștere a clientelei

Se aplică în cazul clienților încadrați la categoria de risc mediu și trebuie să permită:

- ✓ identificarea clientului și verificarea identității acestuia pe baza documentelor, datelor sau informațiilor obținute din surse sigure și independente;
- ✓ identificarea beneficiarului real și adoptarea de măsuri rezonabile pentru a verifica identitatea acestuia și a înțelege structura de proprietate și de control a clientului;
- ✓ evaluarea privind scopul și natura relației de afaceri și dacă este necesar, obținerea de informații suplimentare despre acestea;
- ✓ realizarea monitorizării continue a relației de afaceri, pentru a verifica dacă tranzacțiile realizate sunt conforme cu informațiile deținute referitoare la client, la profilul activității și la profilul riscului, inclusiv, după caz, la sursa fondurilor, precum și că documentele, datele sau informațiile deținute sunt actualizate și relevante.

Măsurile standard de cunoaștere a clientelei se aplică în următoarele situații:

- ✓ la stabilirea unei relații de afaceri;
- ✓ dacă există îndoieli privind veridicitatea sau suficiența informațiilor de identificare deja deținute despre client sau beneficiarul real;
- ✓ când există suspiciuni de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului, indiferent de:
 - incidența prevederilor derogatorii de la obligația de a aplica măsurile de cunoaștere a clientelei stabilite în Legea nr. 129/2019, cu modificările și completările ulterioare;
 - valoarea operațiunii;
- ✓ la efectuarea tranzacțiilor ocazionale în valoare de cel puțin echivalentul în lei a 15.000 euro, indiferent dacă tranzacția se efectuează printr-o singură operațiune sau prin mai multe operațiuni care au o legătură între ele.

În ceea ce privește verificarea identității beneficiarului real înainte de începerea relațiilor de afaceri sau efectuarea tranzacțiilor ocazionale, trebuie obținută o dovadă a înregistrării beneficiarilor reali sau informații din registrele centrale ale beneficiarilor reali, iar în cazul în care se constată neconcordanțe între informațiile deținute despre client și informațiile furnizate de autorități, se vor informa autoritățile care gestionează aceste registre, respectiv:

- ✓ ONRC pentru persoanele juridice care au obligația de înmatriculare în registrul comerțului;
- ✓ ANAF pentru fiducii;
- ✓ Ministerul Justiției -pentru asociații și fundații.

Este necesar să se identifice orice persoană fizică, care își exercită dreptul de control asupra unui client persoană juridică și este necesar să fie identificate persoanele în numele ori în interesul cărora se realizează direct sau indirect, o tranzacție, o operațiune sau o activitate.

3.2.2 Măsurile simplificate de cunoaștere a clientelei

Aceste măsuri constituie o adaptare a măsurilor standard și se aplică exclusiv pentru clienții încadrați la un grad de risc redus.

Practicienii în insolvență vor efectua în toate cazurile monitorizarea adecvată, documentată și formalizată a tranzacțiilor și relațiilor de afaceri pentru a permite depistarea tranzacțiilor neobișnuite sau suspecte (este important de reținut faptul că aplicarea măsurilor simplificate de cunoaștere a clientelei nu poate constitui în nicio circumstanță o justificare pentru neidentificarea și neraportarea către ONPCSB a tranzacțiilor suspecte).

3.2.3 Măsurile suplimentare de cunoaștere a clientelei

Măsurile suplimentare de cunoaștere se aplică, în plus față de măsurile standard de cunoaștere a clientelei, în toate situațiile care prin natura lor pot prezenta un risc sporit de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului, inclusiv în situații cum ar fi:

- ✓ în cazul relațiilor de afaceri și tranzacțiilor care implică persoane din țări:
 - care nu aplică sau aplică insuficient standardele internaționale în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și a finanțării terorismului;
 - care sunt cunoscute la nivel internațional ca fiind țări necooperante;
- ✓ în cazul tranzacțiilor sau relațiilor de afaceri cu persoanele expuse public sau cu clienți ai căror beneficiari reali sunt persoane expuse public, inclusiv pentru o perioadă de cel puțin 12 luni începând cu data de la care respectiva persoană nu mai ocupă o funcție publică importantă;
- ✓ în cazul persoanelor fizice sau juridice stabilite în țări terțe identificate de Comisia Europeană drept țări terțe cu grad înalt de risc;

Practicienii în insolvență au obligația să examineze contextul și scopul tuturor tranzacțiilor care îndeplinesc cel puțin una dintre următoarele condiții:

- ✓ sunt tranzacții complexe;
- ✓ sunt tranzacții cu valori neobișnuit de mari;
- ✓ nu se încadrează în tiparul obișnuit;
- ✓ nu au un scop economic, comercial sau legal evident.
- ✓ prezintă un risc geografic.

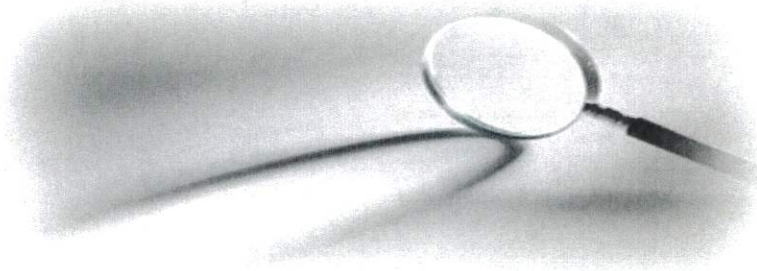
În situațiile menționate se vor intensifica gradul și natura monitorizării relației de afaceri în scopul stabilirii dacă respectivele tranzacții sau activități sunt suspecte.

3.3 Identificarea beneficiarilor reali ai clienților

Practicienii în insolvență ar trebui să identifice și să ia măsuri rezonabile pentru a verifica identitatea beneficiarilor reali ai clienților lor utilizând documente și surse de informații fiabile. Consultarea registrelor centrale ale informațiilor privind beneficiarii reali permite practicienilor în insolvență să asigure coerența cu informațiile obținute prin procesul de verificare și nu ar trebui să constituie principala sursă de verificare utilizată. Atunci când identifică discrepanțe între informațiile deținute în registrele centrale și informațiile pe care le obțin de la client sau din alte surse fiabile în cursul aplicării măsurilor de precauție privind clientela, practicienii în insolvență ar trebui să raporteze aceste discrepanțe entității responsabile de registrul central relevant, astfel încât să poată fi luate măsuri pentru soluționarea neconcordanțelor. Respectivul proces contribuie la calitatea și fiabilitatea informațiilor care figurează în registrele respective, ca parte a unei abordări multidimensionale menite să asigure că informațiile din registrele centrale sunt exacte, adecvate și actualizate. În situațiile cu risc scăzut și atunci când beneficiarii reali sunt cunoscuți, ar trebui să fie posibil ca practicienii în insolvență să permită clientului să raporteze discrepanțe atunci când sunt identificate diferențe minore constând în greșeli de tipar sau de natură tehnică similară.

Conceptul de beneficiar real a fost introdus pentru a spori transparența structurilor corporative complexe. Necesitatea de a accesa informații corecte, actualizate și adecvate cu privire la beneficiarul real este un factor-cheie în depistarea infractorilor care altfel, și-ar putea disimula identitatea în spatele unor astfel de structuri opace. În prezent, statele membre au obligația de a asigura faptul că entitățile corporative și alte entități juridice, precum și *trust*-urile exprese și alte construcții juridice similare obțin și dețin informații adecvate, corecte și actualizate cu privire la beneficiarii lor reali.

Pentru identificarea semnificativă a beneficiarilor reali este necesar să se stabilească dacă controlul se exercită sau nu prin alte mijloace. Stabilirea existenței unei participații în capitalurile proprii sau a unui control prin intermediul unei participații în capitalurile proprii este necesară, dar nu suficientă și nu exclude nevoia de verificări în vederea stabilirii beneficiarilor reali. Verificarea prin care se stabilește dacă o persoană fizică exercită sau nu controlul prin alte mijloace nu este o verificare subsecventă care se efectuează numai atunci când nu este posibilă stabilirea unei participații în capitalurile proprii. Cele două verificări, și anume cea privind existența unei participații în capitalurile proprii sau a unui control prin participații în capitalurile proprii și cea privind controlul prin alte mijloace, ar trebui efectuate în paralel.

3.4 Raportarea

Practicienii în insolvență, în calitate de entități raportoare, au obligația de a transmite către ONPCSB, după caz, rapoarte de tranzacții suspecte și/sau rapoarte de tranzacții care nu prezintă indicatori de suspiciune (denumite și rapoarte de tranzacții cu numerar). În acest scop procedurile lor interne referitoare la prevenirea și combaterea SB/FT/eludarea SI trebuie să conțină prevederi referitoare la modul în care angajații pot raporta, fie la nivel intern, fie către ONPCSB, încălcări de orice natură ale Legii nr. 129/2019, cu modificările și completările ulterioare.

3.4.1 Raportarea tranzacțiilor suspecte

Rapoartele de tranzacții suspecte se transmit către ONPCSB în următoarele situații:

- ✓ atunci când se constată că o tranzacție sau mai multe tranzacții care au fost efectuate și care au legătură cu activitatea clientului prezintă suspiciuni de spălare a banilor sau finanțare a terorismului;
- ✓ atunci când nu se pot aplica măsurile de cunoaștere a clientelei în legătură cu un client, ori de câte ori există motive de suspiciune;
- ✓ în situația în care sunt motive rezonabile să se suspecteze că anumite tranzacții, operațiuni sau activități:
 - implică persoane cu privire la care există o neconcordanță privind beneficiarii reali, conform art. 19 alin. (7¹) din Legea nr. 129/2019 și
 - au ca obiect bunuri ce provin din săvârșirea de infracțiuni sau au legătură cu finanțarea terorismului.

Rapoartele pentru tranzacții suspecte se transmit Oficiului:

- ✓ numai în format electronic, în forma și conținutul stabilite prin ordin al președintelui Oficiului ;
- ✓ prin canalele puse la dispoziție de Oficiu.

Practicienii în insolvență vor raporta către ONPCSB o tranzacție suspectă în situația în care **nu sunt avute în vedere** informațiile pe care aceștia le primesc de la clienții lor sau le obțin în legătură cu aceștia în cursul:

- ✓ evaluării situației juridice a clientului în cadrul unor proceduri judiciare,
- ✓ reprezentării clientului în proceduri judiciare sau în legătură cu aceste proceduri,
- ✓ consilierii juridice privind inițierea sau evitarea procedurilor judiciare,

indiferent dacă aceste informații sunt primite sau obținute înaintea procedurilor, în timpul acestora sau după acestea.

Prin excepție, practicienii în insolvență au obligația de a transmite un raport de tranzacții suspecte în cazurile în care:

- ✓ cunosc faptul că activitatea de consiliere juridică este furnizată în scopul spălării banilor sau al finanțării terorismului sau
- ✓ știu că un client dorește consiliere juridică în scopul spălării banilor sau al finanțării terorismului.

Pentru a permite depistarea/stabilirea tranzacțiilor neobișnuite sau suspecte, practicienii în insolvență în calitate de entități raportoare au obligația:

- ✓ să efectueze monitorizarea adecvată, documentată și formalizată a tranzacțiilor inclusiv în cazul aplicării de măsuri simplificate de cunoaștere a clientelei;
- ✓ să crească gradul și natura monitorizării relației de afaceri, în cazul aplicării de măsuri suplimentare de cunoaștere a clientelei

Cu privire la rapoartele de tranzacții suspecte transmise către ONPCSB, practicienii în insolvență trebuie să notifice structurile de conducere ale UNPIR, în calitate de organism de autoreglementare.

Prin excepție, practicienii în insolvență pot să efectueze o tranzacție care are legătură cu tranzacția suspectă fără raportarea prealabilă, dacă:

- ✓ abținerea de la realizarea tranzacției este imposibilă sau
- ✓ neefectuarea ei ar zădărnici eforturile de urmărire a beneficiarilor tranzacției suspecte,

dar cu menținerea obligației de a transmite un raport de tranzacții suspecte către ONPCSB de îndată, dar nu mai târziu de 24 de ore de la efectuarea tranzacției, precizând și motivul pentru care nu a fost raportată înainte de efectuarea acesteia.

Tranzacțiile suspecte, inclusiv tentativele de efectuare a unor tranzacții suspecte, și alte informații relevante pentru cazurile de spălare a banilor, infracțiunile premisă la infracțiunile de spălare a banilor și finanțare a terorismului se raportează către ONPCSB, care servește drept unitate centrală națională unică de primire și analiză a suspiciunilor raportate, precum și de comunicare către autoritățile competente a rezultatelor analizelor sale. Toate tranzacțiile suspecte, inclusiv tentativele de efectuare a unor tranzacții suspecte, se raportează indiferent de valoarea tranzacției, iar referirea la suspiciuni ar trebui interpretată ca incluzând tranzacțiile suspecte, activitățile, comportamentul și tiparele de tranzacții suspecte. Informațiile raportate ar putea include, de asemenea, informații bazate pe pragurile stabilite. Aplicarea de către practicienii în insolvență a prevederilor art. 6 din Legea nr. 129/2019, cu modificările și completările ulterioare, nu constituie o încălcare a niciunei restricții de divulgare a informațiilor și nu atrage în niciun fel răspunderea acestora.

3.4.2 Raportarea tranzacțiilor care nu prezintă indicatori de suspiciune

Practicienii în insolvență au obligația de a raporta către ONPCSB tranzacțiile cu sume în numerar, în lei sau în valută, a căror limită minimă reprezintă echivalentul în lei a 10.000 euro, inclusiv operațiunile care au o legătură între ele.

Operațiunile care au o legătură între ele reprezintă operațiuni a căror valoare este fragmentată în tranșe mai mici decât echivalentul în lei a limitelor minime prevăzute de lege, care au elemente comune cum ar fi:

- ✓ părțile tranzacțiilor, inclusiv beneficiarii reali,
- ✓ natura sau categoria în care se încadrează tranzacțiile și
- ✓ sumele implicate.

Rapoartele de tranzacții cu numerar se transmit în termen de 3 zile lucrătoare de la momentul efectuării tranzacțiilor sau, în cazul operațiunilor legate între ele, de la data efectuării ultimei operațiuni prin care se atinge sau se depășește limita minimă de raportare.

Tranzacțiile în valută se calculează la cursul oficial BNR din ziua în care s-a realizat tranzacția. În situația în care tranzacțiile cu numerar peste limita de raportare la Oficiu sunt derulate prin intermediul unei instituții de credit sau financiare, obligația de raportare revine acesteia.

Rapoartele de tranzacții cu numerar care nu respectă forma și conținutul stabilite de către ONPCSB vor fi returnate, obligația de raportare fiind considerată ca neîndeplinită până la remedierea deficiențelor. Deficiențele indicate de ONPCSB vor fi remediate și un nou raport de tranzacții cu numerar va fi transmis către ONPCSB în cel mult două zile lucrătoare de la data primirii raportului returnat.

3.5 Instruirea angajaților

În scopul prevenirii și combaterii fenomenelor de SB/FT/eludare SI este foarte important procesul de instruire a angajaților. Acest proces are următoarele componente esențiale:

- ✓ impunerea de standarde adecvate la angajare;
- ✓ includerea în fișele de post ale angajaților a atribuțiilor specifice și concrete ce le revin în ceea ce privește aplicarea dispozițiilor prevăzute de Legea nr. 129/2019, cu modificările și completările ulterioare;
- ✓ participarea la programe de instruire și formare profesională continuă, având ca scop recunoașterea de către angajați a situațiilor/operațiunilor care pot avea legătură cu SB/FT/SI.

Instruirea corespunzătoare se asigură la angajare, periodic (cel puțin o dată pe an), sau ori de câte ori se impune (de exemplu ori de câte ori se modifică legislația sau se actualizează procedurile interne).

Procesul de instruire a angajaților trebuie să includă și evaluarea periodică a cunoștințelor angajaților privind legislația în vigoare în materia prevenirii spălării banilor și finanțării terorismului și a modului de aplicare concretă și corespunzătoare, în cadrul intern, a obligațiilor ce le revin conform atribuțiilor primite în baza dispozițiilor Legii nr. 129/2019, cu modificările și completările ulterioare.

Toate documentele aferente procesului de instruire și verificare a cunoștințelor angajaților trebuie înregistrate și păstrate în evidențele proprii și puse la dispoziția autorităților cu atribuții de control, la cererea acestora.

3.6 Protecția angajaților și interzicerea divulgării

Angajaților care raportează, fie la nivel intern, fie către Oficiu, suspiciuni de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului, trebuie să li se asigure protecția din punct de vedere juridic față de expunerea la amenințări, la represalii sau la acțiuni ostile, în special la acțiuni nefavorabile sau discriminatorii la locul de muncă, inclusiv să se asigure confidențialitatea cu privire la identitatea acestora. În acest sens, în procedurile interne referitoare la spălarea banilor și finanțarea terorismului trebuie să existe prevederi referitoare la modul în care angajații sau persoanele aflate într-o poziție similară pot raporta încălcări, la nivel intern, prin intermediul unui canal specific, independent și anonim, proporțional cu natura și dimensiunea activității desfășurate.

În ceea ce privește interzicerea divulgării, este interzisă folosirea în scop personal de către angajați a informațiilor confidențiale primite în temeiul Legii nr. 129/2019, cu modificările și completările ulterioare, atât în timpul activității cât și după încetarea acesteia.

Practicienii în insolvență au obligația de a nu transmite, în afara condițiilor prevăzute de lege, informațiile deținute în legătură cu spălarea banilor și finanțarea terorismului și de a nu divulga clienților vizați sau terților faptul că informațiile sunt în curs de transmitere, au fost sau vor fi transmise prin intermediul unui raport de tranzacții suspecte sau că este în curs sau ar putea fi efectuată o analiză privind spălarea banilor sau finanțarea terorismului.

3.7 Păstrarea documentelor și prelucrarea datelor cu caracter personal

Conform prevederilor Legii nr. 129/2019, cu modificările și completările ulterioare, următoarele tipuri de documente trebuie păstrate pentru o perioadă de 5 ani de la data încetării relației de afaceri cu clientul ori de la data efectuării tranzacției ocazionale:

- ✓ toate documentele care sunt obținute în procesul de cunoaștere a clienței, în format letric sau în format electronic, într-o formă admisă în procedurile judiciare;
- ✓ documentele justificative și evidențele tranzacțiilor, constând în fișe de cont sau corespondență comercială, necesare pentru identificarea și reconstituirea tranzacțiilor, inclusiv rezultatele oricărei analize efectuate în legătură cu clientul, de exemplu, solicitările pentru a stabili istoricul și scopul tranzacțiilor complexe, neobișnuit de mari.

La expirarea perioadei de păstrare, se vor șterge datele cu caracter personal, cu excepția situațiilor în care alte dispoziții legale impun păstrarea în continuare a datelor.

La solicitarea scrisă a autorităților competente în domeniul prevenirii, depistării și investigațiilor în cazurile de spălare a banilor și de finanțare a terorismului, se va extinde perioada de păstrare a documentelor, fără ca această prelungire să poată depăși 5 ani.

Vulnerabilități și indicatori de suspiciune

4.1 Vulnerabilitățile sectorului practicienilor în insolvență

În scopul identificării și eliminării vulnerabilităților asociate sectorului practicienilor în insolvență, există o serie de factori precum:

- ✓ faptul că practicienii în insolvență sunt bine reglementați din punct de vedere al cadrului juridic în vigoare;
- ✓ existența UNPIR, în calitate de organism de autoreglementare;
- ✓ existența mecanismelor fit&proper care asigură menținerea anumitor standarde privind accesul și menținerea în profesie și care împiedică accesul în profesie al persoanelor condamnate.

Conform Raportului privind Evaluarea Națională a Riscurilor de Spălare a Banilor și Finanțare a Terorismului pentru perioada 2018 – 2020, nivelul amenințării de spălare a banilor asociat sectorului practicienilor în insolvență este mediu.

Principalele vulnerabilități asociate sectorului practicienilor în insolvență sunt:

- ✓ anumite deficiențe în ceea ce privește aplicarea reglementărilor privind prevenirea spălării banilor și a finanțării terorismului, în vederea identificării circuitelor suspecte de spălare a banilor și finanțării terorismului realizate de către clienții lor în scopul ascunderii sau al disimulării originii ilicite a bunurilor.
- ✓ sfera relațională atât în mediul public cât și în cel privat infractorii putând fi tentați să recurgă la acești profesioniști juridici pentru identificarea unor oportunități în domeniul imobiliar, pentru inițierea unor circuite financiare cu scopul de a crea o aparență de legalitate a unor venituri;
- ✓ riscul de a fi utilizați de spălătorii de bani pentru înstrăinarea unei părți din active în detrimentul creditorilor.

4.2 Indicatori de suspiciune

În scopul identificării operațiunilor suspecte de SB/FT/eludare SI, practicienii în insolvență pot lua în calcul indicatori de suspiciune specifici activității desfășurate.

Ghidul prezintă în mod exemplificativ o serie de indicatori de suspiciune:

✓ **Indicatori de suspiciune referitori la operațiune:**

- o tranzacție de vânzare sau cumpărare ce reprezintă un proces complex bazat pe un istoric necunoscut al bunului sau un istoric ciclic al unei vânzări sau cumpărări (vânzări repetate de-a lungul timpului)
- o tranzacție de vânzare sau cumpărare care nu este în concordanță cu activitățile declarate

✓ **Indicatori de suspiciune referitori la bunurile inventariate sau vândute:**

- existența unor îndoieli cu privire la modul de dobândire a proprietății
- neconcordanțe între bunurile inventariate și cele identificate în documentele contabile (bunuri lipsă)

✓ **Indicatori de suspiciune referitori la fonduri:**

- plata se face de la sau către instituții financiare, companii sau persoane fizice cu reședința fie într-un paradis fiscal sau bancar, fie într-o țară cunoscută pentru instabilitate politică sau dintr-o țară sensibilă în contextul geo-politic în care sunt deteriorate în mod continuu drepturile omului;
- îndoieli cu privire la originea fondurilor împrumutate de cumpărătorul care participă la licitație de la un membru al familiei .

✓ **Indicatori de suspiciune referitori la persoana juridică aflată în lichidare sau la cumpărători, ori la beneficiarii reali ai acestora:**

- utilizarea unor persoane fizice care intervin doar în mod aparent în numele unor companii sau persoane fizice implicate în tranzacții financiare cu scopul disimulării originii ilicite a bunurilor;
- dificultatea identificării beneficiarilor reali și a legăturilor dintre originea și destinația fondurilor, din cauza utilizării unor conturi intermediare sau a unor conturi ale unor profesioniști nefinanciari ca și conturi de tranzit, sau a utilizării structurilor corporative complexe și a angajamentelor juridice și financiare care pot fi modalități de management și administrare mai puțin transparente;
- organizarea insolvenței prin vânzarea rapidă a activelor către persoane fizice sau juridice afiliate sau în condiții care reflectă un dezechilibru evident și nejustificat în termenii vânzării;
- o discrepanță evidentă între prețul estimat și prețul atribuit proprietății.

✓ **Indicatori de suspiciune referitori la măsurile de vigilență:**

- dificultăți sau imposibilitate de a obține informații de la clienți;
- documentele prezentate (de ex. acte de identitate) sunt furate sau false.

CAPITOLUL 5

CONCLUZII

Începând cu 10 iulie 2027, se aplică Regulamentul (UE) 2024/1624 al Parlamentului European și al Consiliului din 31 mai 2024 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului. Noul cadru legislativ european aduce îmbunătățiri suplimentare în scopul atenuării în mod adecvat a riscurilor de spălare a banilor și de finanțare a terorismului și al detectării în mod eficace a tentativelor infracționale de utilizare abuzivă a sistemului financiar al Uniunii în scopuri infracționale.

Astfel, cerințele de precauție privind clientela sunt esențiale pentru a se asigura că practicienii în insolvență identifică, verifică și monitorizează relațiile lor de afaceri cu clienții lor, în ceea ce privește riscurile de spălare a banilor și de finanțare a terorismului pe care aceștia le prezintă. Identificarea exactă și verificarea datelor clienților potențiali și existenți sunt esențiale pentru înțelegerea riscurilor de spălare a banilor și de finanțare a terorismului asociate clienților, indiferent dacă aceștia sunt persoane fizice sau juridice. În contextul precauției privind clientela, persoana în beneficiul căreia se efectuează o tranzacție sau se desfășoară o activitate nu se referă la destinatarul sau beneficiarul unei tranzacții efectuate de practicianul în insolvență pentru clientul său.

În procesul de cunoaștere a clientelei este esențială o abordare bazată pe risc, care constă în identificarea și evaluarea constantă a clienților. De asemenea, este necesară o prudență ridicată atât la începutul relațiilor de afaceri cât și pe parcursul desfășurării acestora, prin asigurarea conformității și un proces continuu de instruire și formare profesională a angajaților din cadrul oricărei forme de exercitare a activității unui practician în insolvență,

În sprijinul entităților raportoare, Oficiul Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor are o contribuție semnificativă concretizată prin organizarea periodică a unor sesiuni de instruire oferite în mod gratuit, elaborarea de ghiduri și cooperarea continuă cu organisme de autoreglementare. De asemenea, pe site-ul ONPCSB sunt publicate listele de sancțiuni internaționale, liste ce cuprind jurisdicțiile necooperante sau cu grad de risc ridicat, rezumatul Raportului de Evaluare Națională, Raportul de Evaluare Sectorială pentru activitățile desfășurate de practicienii în insolvență și legislația din domeniul de referință, atât cea națională cât și cea internațională, informațiile fiind actualizate permanent.

Infracțiunile de spălare a banilor și finanțare a terorismului au un puternic impact asupra majorității sectoarelor economice, generând dezechilibre majore atât la nivel economic, cât și social și afectând stabilitatea financiară a statului român și a Uniunii Europene.

Deși în urma analizelor efectuate atât în cadrul Evaluării Naționale a Riscurilor, cât și în cadrul Evaluării Sectoriale a Riscurilor, sectorul practicienilor în insolvență a fost evaluat ca prezentând un grad mediu de expunere la riscul de SB/FT/eludare SI, este important ca profesioniștii din acest sector să rămână vigilenți și să îmbunătățească în mod constant modalitățile de abordare și atenuare a acestor riscuri.

Prezentul ghid contribuie la reducerea expunerii profesioniștilor din sectorul practicienilor în insolvență la riscurile de spălare a banilor și finanțare a terorismului, oferind posibilitatea unei bune înțelegeri a obligațiilor ce le revin în calitate de entități raportoare.

